maakt ontwikkelen mogelijk

Datum : 23-09-2025

Opsteller : [redacted]

Betreft : Notitie Rode Lijstsoorten, Ringdijk 84, Rotterdam

Kenmerk: : A4116-03/DHU/not2

1. Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens om de huidige opstallen aan de Ringdijk 84 in Rotterdam te slopen en te vervangen door nieuwbouw. Voorafgaand aan deze ruimtelijke ingreep dient onderzocht te worden of de werkzaamheden leiden tot nadelige gevolgen op beschermde soorten. Op 11 mei 2023 is reeds een quickscan Wet natuurbescherming (met kenmerk A4116-03/KMl/qs1) voor de voorgenomen werkzaamheden uitgevoerd. Met ingang van de Omgevingswet (Ow) dienen flora- en fauna, die op de Rode Lijst staan, ook onderzocht te worden en dient inzichtelijk gemaakt te worden of nadelige gevolgen optreden op deze soorten. De Rode Lijst soorten zijn niet opgenomen in de reeds uitgevoerde quickscan Wet natuurbescherming. Deze notitie is een aanvulling op de reeds uitgevoerde quickscan Wet natuurbescherming en onderzoekt de aanwezigheid van Rode Lijst soorten binnen het plangebied. Aanvullend wordt getoetst of de werkzaamheden leiden tot nadelige gevolgen op deze soorten.

2. Bureauonderzoek

Het plangebied ligt ten noorden van Rotterdam en grenst aan de oostzijde aan de Bergsche Achterplas. De omgeving van het plangebied bestaat verder uit kinderboerderij de Wilgenhof, woningen, wegen en watergangen. Het plangebied bestaat uit een gebouwencomplex met daar omheen een groen ingericht terrein. De opdrachtgever is voornemens om de huidige opstallen te slopen en te vervangen met nieuwbouw, waarbij zoveel mogelijk bomen en vegetatie behouden blijft. Daarnaast worden twee aanlegplaatsen voor boten gecreëerd die aansluiten op de bestaande watergangen. In Tabel 1 is een lijst weergegeven met Rode Lijst soorten die binnen 500m van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar.

Tabel 1: Waargenomen Rode Lijst soorten in de omgeving binnen een straal van 500 meter van het plangebied (bron: NDFF).

Soort (*wetenschappelijke soortnaam*)	
Vogels	
Boerenzwaluw *(Hirundo rustica)*	Oeverloper *(Actitis hypoleucos)*
Huiszwaluw *(Delichon urbicum)*	Slobeend *(Spatula clypeata)*
Koekoek *(Cuculus canorus)*	Visdief *(Sterna hirundo)*
Kramsvogel *(Turdus pilaris)*	
Sprinkhanen en krekels	
Huiskrekel *(Delichon)*	
Wespen, bijen en mieren	
Blauwe metselbij *(Acheta domesticus)*	
Vaatplanten	
Blauw walstro	Wilde kievietsbloem
Bolderik *(Agrostemma githago)*	Zacht vetkruid *(Sedum sexangulare)*
Kamgras *(Cynosurus cristatus)*	Zomerklikje *(Leucojum aestivum)*
Waterscheerling *(Cicuta virosa)*	
Weekdieren	
Dikke korfslak *(Vertigo antivertigo)*	Genaveld tonnetje *(Lauria cylindracea)*

Van de soorten uit bovenstaande tabel zijn volgens de NDFF de volgende soorten binnen het plangebied waargenomen: Koekoek, visdief en oeverloper. Aangrenzend aan het plangebied is waterscheerling waargenomen.

3. Bezoek

Op 3 april 2025 is door een ecologisch deskundige een veldbezoek uitgevoerd aan de Ringdijk 84 te Rotterdam. Tijdens de inventarisatie was het droog, 19 graden Celsius, onbewolkt met windkracht 4 vanuit oostelijke richting. Tijdens het bezoek is het terrein gecontroleerd op de potentiële aanwezigheid van Rode Lijst soorten. Tijdens het bezoek zijn geen van de soorten in Tabel 1 waargenomen.

Broedvogels

De boerenzwaluw en huiszwaluw bouwen hun nesten in kolonieverband onder andere onder dakranden, balken, uitstekende constructies en bruggen. Binnen het plangebied is bebouwing aanwezig waar geschikte locaties aanwezig zijn, zie Figuur 1. Tijdens het bezoek zijn echter geen nesten of sporen aangetroffen waardoor de aanwezigheid van een kolonie uitgesloten kan worden. Op korte termijn worden de vestiging van deze twee zwaluwsoorten ook niet verwacht. De koekoek is een broedparasiet en maakt gebruik van nesten van andere vogels. De koekoek legt haar eieren tussen de eieren van bestaande nesten. Door het ontbreken van nesten tijdens het veldbezoek van de quickscan in 2023, als het veldbezoek voor onderliggende notitie, worden broedgevallen van de koekoek niet verwacht. De kramsvogel kan zijn nest in de aanwezige bomen en struiken bouwen, maar geeft de voorkeur aan graslanden en boomgroepen. In de omgeving is geschikter habitat aanwezig voor de kramsvogel, zoals grasvelden bij de stadsboerderij De Wilgenhof en Schapeneiland. Hierom wordt de kramsvogel niet verwacht binnen het plangebied. De oeverloper en slobeend maken beiden hun nest op de grond in de beurt van water. Het plangebied is grotendeels verhard en de niet-verharde stukken die aanwezig zijn, liggen binnen enkele meters van parkeerplaatsen, paden en gangen. Door de verstoring die optreedt op het terrein is geen geschikte locatie voor nesten van de oeverloper en slobeend aanwezig. Uit het veldbezoek van de quickscan is gebleken dat nesten aanwezig zijn van de visdief op de daken met grind. Tijdens het veldbezoek in 2025 zijn deze niet waargenomen. Door de ongunstige staat van instandhouding van de visdief kunnen nadelige gevolgen op de visdief niet worden uitgesloten.

Figuur 1: Eén van de plekken waar latten van de houten betimmering ontbreken. Hierin kunnen vogelsoorten tot broeden komen.

Sprinkhanen en krekels

De huiskrekel komt vooral voor rond warme plekken binnen bestaande bebouwing, bijvoorbeeld openhaarden of ovens. Door het toenemende gebruik van insecticiden, verbeterde hygiëne en renovaties van gebouwen is de huiskrekel grotendeels verdwenen uit de directe leefomgeving van de mens. Buitenshuis komt de soort vooral voor in agrarisch gebied. De bebouwing is momenteel nog in

gebruik, tevens ontbreekt agrarisch gebied binnen het plangebied, hierom wordt de huiskrekel niet verwacht.

Wespen, bijen en mieren

De blauwe metselbij nestelt bovengronds in bestaande gangen, zoals stengels en oude kevervraatgangen in oud hout. Binnen het plangebied zijn oude vlinderstruik stengels waargenomen die geschikt zijn als nestplaats (Figuur 2). Echter zijn deze stengels de enige die zijn waargenomen in het hele plangebied. Andere vlinderstruiken bevatten geen oude stengels. Ook zijn geen resten of sporen van nesten aangetroffen in de stengels. Door de beperkte beschikbare nestplaatsen en het ontbreken van sporen, wordt de blauwe metselbij niet verwacht binnen het plangebied.

Figuur 2: Aanwezige oude vlinderstruik stengels binnen het plangebied.

Flora

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat in het plangebied een zeer voedselrijke bodem aanwezig is. Dit is afgeleid aan de aanwezigheid van onder andere de volgende soorten: heermoes, hondsdraf, kleine maagdenpalm, paardenbloem, stinkende gouwe en zachte ooievaarsbek, zie Figuur 3 t/m Figuur 8. Door de aanwezigheid van een voedselrijke bodem, snel groeiende soorten en bestaand beheer, bestaande uit snoei- en maaiwerkzaamheden, krijgen Rode Lijst soorten geen kans om zich te vestigen binnen het plangebied. De aanwezigheid van beschermde vaatplanten wordt niet verwacht.

Figuur 3: Waargenomen heermoes.

Figuur 4: Waargenomen hondsdraf.

Figuur 5: Waargenomen kleine maagdenpalm.

Figuur 6: Waargenomen paardenbloem.

Figuur 7: Waargenomen stinkende gouwe.

Figuur 8: Waargenomen zachte ooienvaarsbek.

Weekdieren

De dikke korfslak komt voor in moerasachtige biotopen. Door het ontbreken van vergelijkbaar biotoop binnen het plangebied kan aanwezigheid van de dikke korfslak worden uitgesloten. Het genaveld tonnetje komt voornamelijk voor in duingebieden, in bosachtige biotopen, struwelen en kruidenrijke randen. Kalkhoudende, vrij vochtige, goed doorlatende zandbodems hebben de voorkeur. Binnen het plangebied ontbreekt het aan geschikt habitat, waardoor het genaveld tonnetje uitgesloten kan worden.

4. Effectbeoordeling

Onderstaande tabel geeft per Rode Lijst soort(groep) weer of naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden nadelige gevolgen te verwachten zijn. Tevens wordt weergegeven welk artikel en lid uit de Ow potentieel overtreden wordt.

Tabel 2: Onderstaande tabel geeft weer op welke soorten een nadelig gevolg verwacht wordt naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden en welk artikel en lid uit de Ow potentieel overtreden wordt.

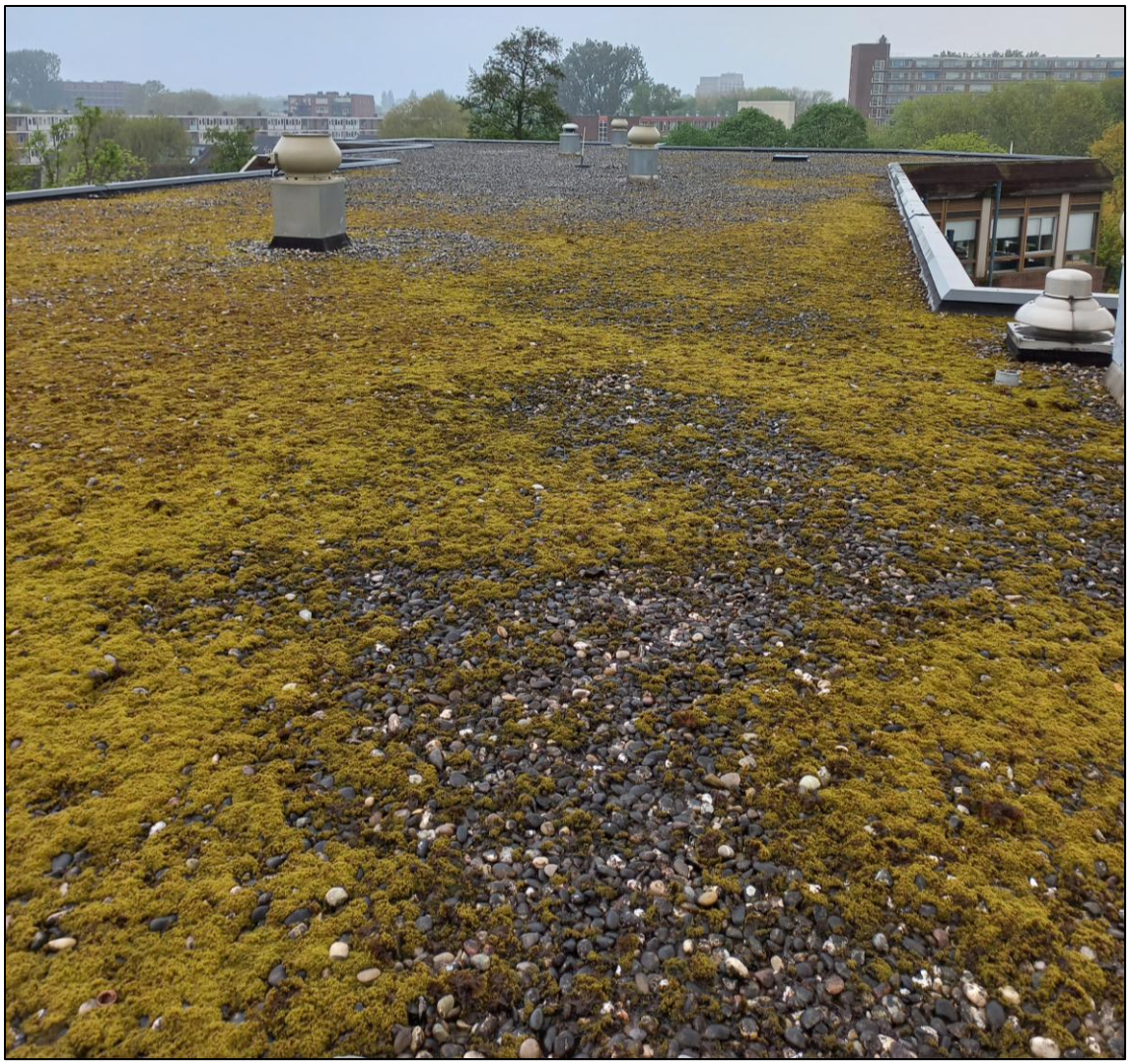
Soort(groep)	Reden optreden mogelijke nadelige gevolgen	Artikel en lid Bal
Broedvogels		
Visdief	De visdief is broedend waargenomen op de platte grind daken binnen het plangebied. Wanneer de werkzaamheden binnen het broedseizoen uitgevoerd worden en broedende vogels aanwezig zijn, worden broedende vogels verstoord. Wanneer de opstal binnen het broedseizoen gesloopt wordt, kunnen individuen worden gedood en nesten worden vernietigd. Nadelige gevolgen op broedende vogels kunnen daarom niet uitgesloten worden.	§11.27

5. Advies en vervolg soortenbescherming Rode Lijst soorten

Op basis van de gebiedscontrole kan de aanwezigheid van de Rode Lijst soort visdief niet worden uitgesloten. Bij uitvoering van de werkzaamheden kan sprake zijn van overtreding van verbodsbepalingen van de Ow. Hierom dienen passende preventieve maatregelen te worden uitgevoerd voor deze soorten, voordat de werkzaamheden kunnen starten.

Mitigerende maatregelen

De visdief broedt op de platte grind daken van de opstallen binnen het plangebied. Vogelsoorten die broeden zijn beschermd (de visdief broedt grofweg van begin mei tot eind juni, in gebruik zijnde nesten zijn ook buiten deze periode beschermd). Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden. Als dit niet mogelijk is, dienen alle aanwezige grind daken in het werkgebied voor het broedseizoen verwijderd te zijn en continu door te werken tijdens het broedseizoen, zodat de visdief niet tot broeden komt in het plangebied. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een ecologisch deskundige. Indien tijdens een broedvogelinventarisatie broedende vogels aanwezig zijn, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest verlaten is. Door de ongunstige staat van instandhouding van de visdief zal het verwijderen van geschikt broedhabitat een nadelig gevolg hebben op de visdief. In de nieuwe situatie dienen passende herstelmaatregelen genomen te worden. In de nieuwbouw dient een broedhabitat van vergelijkbare kwaliteit en oppervlakte te worden gerealiseerd. Zie Figuur 9 en Figuur 10 voor de oorspronkelijke situatie als referentie voor de toekomstige situatie.

Figuur 9: Oorspronkelijke grind dak.

Figuur 10: Oorspronkelijke grind dak.

6. Passende herstelmaatregelen

De visdief broedt op de platte grinddaken van de opstallen binnen het plangebied. Op de nieuwbouw dient een broedhabitat van vergelijkbare kwaliteit en oppervlakte te worden gerealiseerd. Dit kan door (een deel) van de platte daken van de nieuwbouw te voorzien van een bruin dak met grind of schelpen. In totaal dient minimaal 300 m^2 oppervlakte aan grinddak aangelegd te worden om aantrekkelijk te zijn voor een kleine kolonie. Het oppervlak van een grinddak/zone dient, indien mogelijk, minimaal 50m^2 te zijn om de visdief een kans te geven, waarbij de kortste afmeting (lengte of breedte) van het bruine dak minimaal drie tot vijf meter betreft. Aanvullend dient het bruine dak, indien mogelijk, minimaal drie meter van installaties te liggen. Dit zorgt ervoor dat de installaties broedende visdieven niet verstoren en de installaties jaarrond voor noodonderhoud bereikbaar blijven. Bij de inrichting van het grinddak moet met het volgende rekening worden gehouden:

- **Substraat**: laag van ca. 5–10 cm grof grind, schelpen of split.
- **Vegetatievrij**: kale plekken zijn noodzakelijk, aangezien visdieven hoge vegetatie vermijden.
- **Zon & openheid**: vrije ligging, geen hoge obstakels die schaduw of verstoring geven.
- **Oppervlaktevariatie**: wat reliëf (heuveltjes van grind of schelpen) kan kuikens beschutting bieden.
- **Dakrand**: opstaande rand of hekwerk om te voorkomen dat kuikens van het dak vallen.
- **Rust**: het dak mag niet betreden worden tijdens het broedseizoen (mei–juli), enkel voor noodonderhoud.

7. Conclusie

Naar aanleiding van een veldbezoek naar Rode Lijst soorten kunnen de meeste soorten, die volgens verspreidingsgegevens voor kunnen komen in het plangebied, uitgesloten worden. Voor de visdief geldt dat kan worden volstaan met passende preventieve maatregelen, weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 3: Overzicht van de onderzochte soort(groepen) en onderzoeksresultaten in relatie tot het vervolgtraject.

Soortgroep	Soort (*Wetenschappelijke soortnaam)*	Vervolgtraject
Broedvogels die op de Rode Lijst staan	Visdief (*Sterna hirundo*)	Passende preventieve maatregelen en passende herstelmaatregelen